

Videndeling

Fra fravær til fællesskab

**KOM
SOM DU ER!**

**MASSER AF
NYE VENNER**

**PLADS
TIL FORSKELLIGHED**

DU ER IKKE ALENE

**ET STED UDEN
PRÆSTATION**

MOD

& UDVIKLING

HER MÅ MAN GERNE TRÆKKE SIG

Indhold

Formål med denne erfaringsopsamling	2
Baggrund	2
Metodisk grundlag og udvikling af koncept	2
De tre afprøvninger – og den ekstra fjerde	4
Konceptet - værkstedstanken	5
Evalueringsresultater	6
”Godt du kom” som driftet koncept	9
Seks centrale læringspointer	10
Afsluttende bemærkninger	11
De involverede samarbejdspartnere	12

**FOKUS PÅ
DET DER
VIRKER**

**FÆLLESSKAB
FØR FAG**

**BIBLIOTEKET ER
ABENT FOR DIG**

**DET ER OKAY
AT TAGE PAUSER**

**KULTUR
UDEN
KRAV**

Formål med videndeling

Med denne udgivelse vil vi dokumentere og evaluere projektet "Godt du kom" for at fremhæve resultater og læringspunkter. Projektet blev gennemført fra 2024 til 2025 med midler (264.500,00 kroner) fra Slots- og Kulturstyrelsens udviklingspulje for folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre. Det oprindelige navn var "Biblioteket som øvelsesarena for børn og unge med skolevægring", men navnet blev relativt hurtigt ændret til den mere mundrette titel "Godt du kom".

Projektet er gennemført i en periode, hvor børn og unges trivsel har haft stor interesse fra både fagpersoner, politikere og medier, og tematikken er blevet belyst på mange felter. Feltets udvikling afspejler sig blandt andet i den sprogbrug, som benyttes, når man taler om de pågældende børn og unge.

Denne udgivelse kan bruges til inspiration og information om projektets betydning for børn og unge med ufrivilligt skolefravær, og det er vores ønske, at det kan inspirere andre til at videreføre og drifte konceptet i forskellige sammenhænge.

”

"Jeg ville ønske, at det var et permanent tilbud. Min datter blomstrede!"

– citat fra en forælder

"Det hele har været godt. Man slipper tankerne fra skolen og alt presset derfra.

Og presset fra ens forældre nogle gange (...)"

– citat fra 15-årig

Baggrund

Som bibliotekarer har vi ofte mødt børn og unge, der brugte biblioteket som frirum. Mange af vores samarbejdspartnere fra andre kulturtilbud oplever samme tendens. Børn og unge, der havde svært ved at komme i skole, kan godt komme til klaverundervisning på Randers Musikskole, lave kunst på Randers Kunstmuseums Billedskole, gå til teater på Teaterskolen Kastalía osv.

Med projektet ville vi undersøge, hvorvidt et præstationsfrigørende, offentligt og frit tilgængeligt biblioteksrum kunne fungere som en slags øvelsesarena, så børnene og de unge kunne blive en del af et fællesskab

og få øget trivsel. I samarbejde med lokale kulturelle aktører ville vi udvikle et rummeligt og åbent tilbud, hvor der var fokus på fællesskab og dannelse fremfor faglige krav.

Projektets formål var at skabe et trygt rum, hvor børn og unge med ufrivilligt skolefravær kunne deltage i forskelligartede kulturelle og litterære værksteder, som de valgte til. Projektets primære målgruppe har således været børn og unge fra 10 til 18 år, der havde så høj fraværsprocent, at det kunne klassificeres som værende skolevægring, men som samtidig havde et funktionsniveau, der gjorde det realistisk for dem at deltage i projektet.

Metodisk grundlag og udvikling af koncept

I arbejdet med at udvikle gode rammer for arbejdet med de deltagende børn og unge har vi i projektet været inspireret af den didaktiske innovationsmetode Design Based-Research (DBR). I DBR arbejdes der med fire faser, som skal gennemleves for hver afprøvning af et givent koncept.

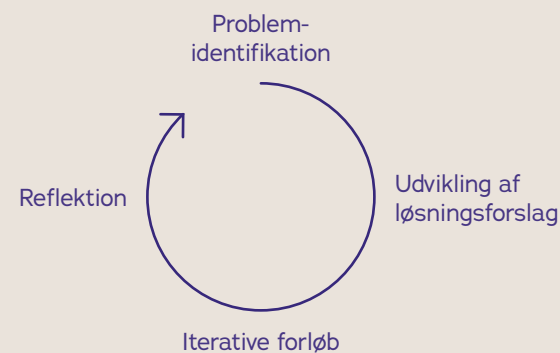
I første fase identificeres det problem, projektets koncept skal være en løsning på.

I anden fase udvikles et løsningsforslag i form af et produkt.

Den tredje fase består af iterative forløb, hvor konceptet testes og forfines i praksis i en form for pilotprojekt.

I den fjerde og sidste fase reflekteres der over de erfaringer, man har gjort sig i forbindelse med afprøvningen af undervisningskonceptet.

Ud fra disse erfaringer forbedrer man produktet og afprøver det i praksis – og i princippet kan denne cyklus, hvor man udvikler, afprøver, reflekterer og forbedrer, gentages, til produktet lever op til de ønskede krav.

Konceptet blev udviklet i den første del af projektperioden i samarbejde med fagpersoner og involverede samarbejdspartnere. Arbejdsgruppen bestod af fagpersoner fra deltagende grundskoler, PPR, UU Randers og lokale kulturaktører. I denne fase og igennem hele projektperioden har vi modtaget sparring fra Frederikke Skaaning Knage, Ph.d. og postdoc ved DPU, der har skrevet afhandling om skolevægning og ofte anvendes som ekspert i medierne. Knage har igennem sin forskning fokuseret på børnenes/de unges egne grunde til ikke at komme i skole. Hun har løbende været involveret i udviklingen af projektet – også i forbindelse med de tre afprøvninger i projektperioden.

KREATIVITET OG OPLEVELSE

FOKUS PÅ DET DER VIRKER

Udover DBR har vi benyttet forskellige pædagogiske tilgange i mødet med de deltagende børn og unge på værkstederne. Her har der været en kombination af dramapædagogiske tilgange og kreative værksteder. Disse er leveret i samarbejde med Teaterskolen Kastali'a, ReMida og Randers Kunstmuseum. Deltagelse i aktiviteterne blev fremmet gennem workshops, arrangementer og samarbejde med relevante fagpersoner.

De tre afprøvninger

– og den ekstra fjerde

De deltagende børn og unge har med ”Godt du kom” kunnet øve at være udenfor hjemmet i trygge rammer. Vores formodning var, at biblioteket var anderledes end skolen – blandt andet fordi der ikke var karakterer og faglige forventninger. Børnene og de unge skulle tilbydes aktiviteter, hvor de ikke følte, de skulle præstere på samme måde som på skolen.

Via en inddragende, undersøgende, anerkendende og biblioteksfaglig tilgang har vi afprøvet et fleksibelt koncept, der i projektets fire afprøvningsperioder har strakt sig over otte uger. Her har vi fokus på at gøre projektets indsatser mere driftssikre og levedygtige.

I forbindelse med de to første afprøvninger hentede vi selv børnene på skolerne og i deres egne hjem, men det ville ikke fungere og være holdbart på længere sigt, hvis ”Godt du kom”-konceptet skulle driftes. I tredje og fjerde afprøvning har vi koblet os på eksisterende tiltag, hvor pædagogisk personale har hjulpet med at hente og bringe samt stå for kontakten med forældre.

”Godt du kom” viser, hvordan biblioteket kan blive et trygt frirum uden præstationspres. Gennem fire afprøvninger fra 2024 til 2025 er et fleksibelt værkstedskoncept udviklet og tilpasset, så børn og unge kan deltage i meningsfulde aktiviteter – nu i tæt samarbejde med pædagogisk personale for at sikre en holdbar drift.

De fire afprøvninger fandt sted på følgende tidspunkter.

- **Første afprøvning:** Foråret 2024 med 6 elever fra 7. - 8. klasse og 6 elever fra lokale folkeskoler
- **Anden afprøvning:** Efteråret 2024 med 8 elever fra 4. - 6. klasser fra lokale folkeskoler
- **Tredje afprøvning:** Foråret 2025 med 15 unge fra Projekt Run (Randers Ungdomsskole)
- **Fjerde afprøvning:** Efteråret 2025 med 15 unge fra Projekt Run (Randers Ungdomsskole)

Konceptet

Værkstedstanken

”Godt du kom” har været centreret omkring en idé om frivillige værksteder – men samtidig har der været en tydelig og fleksibel ramme for de enkelte mødegange. Rammen har taget afsæt i fem dele:

Værkstedsprogram

1. Morgenmad
2. Guidet fælleslæsning
3. To værksteder
4. Hyggelounge med bøger
5. Fællesskab

Vi har startet dagen med morgenmad, hvor de deltagende børn og unge har kunnet ”lande” og finde sig til rette med de andre og med os som bibliotekarer. Guidet fælleslæsning har været et tilbagevendende trygt rum, hvor de deltagende børn og unge kunne udforske litteratur og dele deres tanker.

Hyggeloungen har været et rum, man kunne trække sig tilbage til, hvis det blev for meget at deltage i værkstederne. I hyggeloungen har der været brætspil, tegneserier, sækkestole, rolige farver og hyggelig belysning. Vi har med ”Godt du kom” forsøgt at skabe et fællesskab, hvor de deltagende børn og unge kunne opleve, at de ikke var de eneste, der lider af ufrivilligt skolefravær.

Vi har blandt andet afprøvet disse værksteder:

- **Mandalaer på Billedskolen:** Her var der tale om kunstnerisk udfoldelse, der hjalp børnene med at udforske og udtrykke følelser. Der blev både lavet mandalaer på papir – men også kæmpemandalaer af brugte kaffekrus.
- **Genbrugskunst på ReMida:** Børnene udtrykte deres kreativitet gennem genbrugsmaterialer, som engagerede dem i skabelse af kunst.
- **Brætspil og gaming:** Vi har dyrket fællesskabet ved at spille brætspil som Cluedo, Varulv, Kaste gris og Rommy. Vi har spillet Nintendo Switch og retrospil på gamle konsoller.

- **Dramaøvelser med Kastalía:** De deltagende børn og unge har brugt dramaøvelser som redskab til at udtrykke sig selv.
- **Manga-workshop med Jan Kjær:** De manga-elskende unge fik mulighed for at selv at prøve kræfter med at tegne manga.
- **Makerspace på biblioteket:** De unge lavede muleposer og t-shirts med motiver fra deres yndlingstv-serier og -bands.
- **Dagbogstegning med Puk Ewdokia:** Her har de unge mødt en anderledes måde at bearbejde tanker, indtryk og følelser fra hverdagen.

”Godt du kom” tilbyder frivillige værksteder i en tryk ramme med rolig start og fælleslæsning. Deltagerne kan trække sig tilbage til hyggeloungen efter behov. Formålet er at skabe et fællesskab, hvor børn og unge mærker, at de ikke står alene med ufrivilligt skolefravær.

I forbindelse med den fjerde ekstra afprøvning tog vi afsæt i værksteder/aktiviteter, som vi i driftsorienteret perspektiv selv kan afholde som bibliotek. Det drejer sig f.eks. om:

- Bog-stormester
- Book Speed Dating
- X-factor Book Talk
- Bogbingo
- Skriveworkshops
- Frilæsningskasser
- Cluedo-løb på biblioteket
- Overnatning mellem bøgerne
- Escape Room
- Readathon

Evalueringresultater

Projektet havde fra starten en række resultatmål:

- Vi ville lave et interessant tilbud, som efterfølgende kan udbydes (evt. i PPR- og UU-regi)
- Børnene og de unge bliver tryggere ved at deltage i verden udenfor hjemmet
- De deltagende børn og unge oplever øget trivsel
- Flere af de deltagende børn og unge bliver i stand til at komme i skole
- De deltagende børn og unge får vedligeholdt og øget deres sociale kompetencer og bliver en del af et meningsfuldt fællesskab

Derudover opstillede vi en række aktivitetsmål:

- De deltagende børn og unge deltager i værksteder med fokus på kreativitet, dannelse og fællesskab fremfor faglige krav
- I forbindelse med hver af konceptafprøvningsne afholdes et arrangement for forældre og fagpersoner

I forbindelse med alle afprøvnings har de deltagende børn og unge besvaret spørgeskemaer, og vi har gennemført semistrukturerede interviews. Vi har også løbende evalueret med forældre, fagpersoner på skolerne og de samarbejdspartnere, der har stået for værksteder.

"Det var virkelig godt. Jeg kunne godt lide det (...). Det var noget anderledes at prøve. At være sammen med nogle andre mennesker og prøve de her forskellige ting. Ting man måske ikke lige havde prøvet (...). Det var hyggeligt at prøve noget anderledes end lige at være i skole – og jeg har også sagt, at hvis I laver det en anden gang, så vil jeg være med igen!"

Pige, 14 år.

"Jeg synes, at det har været meget rart at være med til det. Det har været rart at komme væk fra skolen lidt. Og så prøve noget nyt – især noget med Kastalía. Det var noget, jeg ikke havde set mig selv gøre (griner). (...) Det hele har været godt. Man slipper tankerne fra skolen og alt presset derfra. Og presset fra ens forældre nogle gange (...)"

Pige, 15 år.

Dette er også sket ved hjælp af spørgeskemaer og semistrukturerede interviews. Generelt for alle afprøvnings gælder det, at der har været et flot fremmøde ved alle tre afprøvnings (mindre end 10% fravær samlet set).

I forbindelse med den første afprøvnings mente 82,3 procent af de deltagende børn og unge, at det har været fedt eller ok at være med i projektet (spørgeskema besvaret af de deltagende børn).

”

Nedenfor ses nogle af forældrenes udsagn:

- *"Projektet har oversteget både mine og min søns forventninger, både i forbindelse med kommunikation og aktiviteter"*
- *"Jeg ville ønske, at det var et permanent tilbud. Min datter blomstrede!"*
- *"Jeg kan ikke lige tænke på noget, jeg synes skulle være bedre"*
- *"Et særdeles imødekomende, rummeligt og anerkendende personale med et overskud til det enkelte barn"*
- *"Min datter er blevet social"*
- *"X kom glad hjem hver gang og elskede at være der, og at Bettina og Signe var så søde, og X elsker dem bare"*

Forsættes næste side

Forsat

100% af de adspurgte forældre vil anbefale andre forældre at lade deres børn være med til "Godt du kom".

De unge fra Projekt Run var også positive overfor "Godt du kom". 100% af deltagerne synes, at det har været fedt at være med til "Godt du kom". 100% af deltagerne vil anbefale andre at være med. 50% har fået mere lyst til at komme på biblioteket.

Det pædagogiske personale fra Run siger følgende:

"Det har været en god oplevelse både for de unge og os – tak for jer."

"Vi syntes, hele projektet har været godt. Det har været godt for vores unge, at der har været et program fra gang til gang, at de har været inddraget i programmet, at der har været forskellige aktiviteter."

"Vi har oplevet, at I har fået en god relation til de unge. I har været meget imødekommende, tålmodige, vist forståelse og ikke mindst er I enormt rare at være sammen med."

"Vi har ikke noget i forhold til hvad kunne være bedre, vi synes det har været helt fantastisk og vi ser frem til at arbejde sammen med jer igen."

”

"Min mor har været rigtig glad for, at jeg har været med til det, for hun får en glad pige hjem igen. Jeg er meget mere glad, når jeg kommer hjem fra det, end når jeg kommer hjem fra normal skole".

Pige, 15 år.

"Før jeg startede i 'Godt du kom', når jeg tog hjem, så kunne min mor godt se, at jeg var helt træt af skolen. Jeg kunne ikke gøre noget. Jeg kunne bare lægge mig ned hele dagen (...). Efter jeg har været i "Godt du kom", jeg vil bare gerne gøre noget på grund af (...) mere energi".

Pige, 14 år.

"Jeg får ligesom ro i kroppen. Men den sidste, hun læste, da vi skulle stoppe, jeg næsten græd (...). Det var på grund af jeg kunne godt forstå. Den bog, den forklarer mig helt"

Pige, 14 år.

"Godt du kom" som driftet koncept

"Godt du kom" har vist sig at være en succes, både hvad angår deltagelse og feedback fra børn, unge, deres forældre og de involverede fagpersoner. Projektets langsigtede mål var udviklingen af et permanent tilbud for unge med skolevægring, og derfor bliver "Godt du kom" et fast tilbud på Randers Bibliotek fra marts 2026. To gange om ugen bliver der mulighed for, at unge mellem 15 og 25 år med interesse for litteratur, kreativitet og kultur kan komme og deltage i værksteder.

De unge henvises til projektet via PPR eller UU Randers og skal være i stand til selv at møde op i Kulturhuset – evt. med støtte fra forældre og fagpersoner.

Værkstederne kommer til at være "biblioteks-faglige" som værkstederne fra den fjerde afprøvning:

- Guidet fælleslæsning
- Skriveworkshop
- Visuel dagbog
- Sjove litterære aktiviteter som Bogbingo, Bogstormester, Readathon, X-faktor, Book Talk med mere

Vi vil løbende søge eksterne midler, så der er mulighed for at involvere eksterne samarbejdspartnere i form af lokale kulturaktører. Hver mødegang er bygget op om de fem elementer, som vi har arbejdet med i løbet af projektets afprøvningsperioder.

Udover disse byggesten, er vi nået frem til seks centrale læringspointer eller principper, som kommer til at være grundlaget for driften af "Godt du kom".

Disse anbefalingerne vil kunne anvendes i fremtidige biblioteksprojekter og kan fungere som en inspirationskilde for andre biblioteker, der arbejder med trivsel.

Læs mere om det driftede koncept på QR-koden.

Her er er praktisk info om mødetider, tilmelding og indhold.

Seks centrale læringspoint

1

Deltagerne skal henvises til tilbuddet

I projektet har vi erfaret, at vi bedst kan nå børn og unge gennem fagpersoner, der kender dem i forvejen – det være sig PPR eller UU. Dette for at sikre at det er børn og unge fra den rette målgruppe, der får mulighed for at deltage i tilbuddet. Fagpersonerne kender til børnene og kan henvise de børn og unge, der vurderes at have størst glæde af at deltage.

2

”Kom som du er”

Vi prioriterer at være nysgerrige på den enkelte deltager, og vi anerkender deres unikke behov og interesser. Ved at forstå, hvad børnene og de unge er optaget af, kan biblioteket tilpasse tilbud, der skaber nysgerrighed og motivation. Det er vigtigt at udvise tålmodighed i denne proces, da ikke alle deltagere er klar til engagement fra starten. Denne tilgang signalerer, at det er i orden ikke at ”lykkes” hver gang; det handler om den samlede oplevelse og tilstedeværelsen.

3

Biblioteket rykker ud

Projektet viser, at biblioteker ikke kun bør være steder, man besøger fysisk. I stedet for at vente på, at børnene og de unge kommer til os, skal biblioteket aktivt opsøge dem i deres eget miljøskole, hjem eller nærmiljø. Dette har inkluderet at bringe bøger og snacks direkte til dørene, hvilket har vist sig at være en effektiv måde at engagere børn og unge, der har svært ved at deltage i traditionelle settings.

4

Fleksibel rammesætning

Hver session er planlagt med klare rutiner og rammer, der giver børn og unge en følelse af tryghed, men samtidig skal der være plads til fleksibilitet. Det er vigtigt at være lydhør over for børn og de unges behov, så de kan føle sig komfortable i deres rolle. En rigid tilgang kan skræmme børn og unge væk, så det er afgørende at tilpasse aktiviteterne undervejs.

5

En struktureret udvej

For at sikre, at deltagerne har det godt, er det vigtigt at have en udvej fra værkstederne og aktiviteterne. Vi tilskynder til en åben kommunikation, hvor børnene og de unge kan trække sig tilbage uden stigma. Denne tilgang kræver, at formidlerne er tålmodige og stoler på, at børnene og de unge kommer tilbage, når de er klar.

6

Et præstationsfrigørende rum

I projektet har vi skabt et miljø, hvor børnene og de unge kan deltage i det omfang, de kan. Deltagelse bedømmes ikke på præstation, hvilket har kvaliteter til at mindske presset og angst for fejl. Ingen præstationer omtales som dårlige, og det giver børnene mulighed for at udforske deres grænser uden frygt for at mislykkes.

AT PRØVE
IGEN

Afsluttende bemærkninger

Ved at følge ovenstående principper kan "Godt du kom" ikke kun give indsigt i, hvor effektive aktiviteterne har været, men også hjælpe med at skitsere en vej for fremtidige biblioteksprojekter, der fokuserer på trivsel og sociale relationer for sårbare børn og unge. Den succes, vi har opnået indtil nu, rejser mulighed for at udvikle og udvide tilbuddet i Randers og andre kommuner.

Vi tror selv på, at projektets undersøgende tilgang til de deltagende børn og unge har været altafgørende. Vi har reelt været nysgerrige på temaet vedr. børn og unges trivsel.

ET FRIRUM
AT TURDE
MØDE OP

Som nævnt har der også været et fokus på børn og unges trivsel i et nationalt perspektiv, og det er tydeligt, at der er sket meget indenfor feltet i de to år, som projektet har varet. Dette kan blandt andet ses i det ændrede ordvalg. Fokus har ændret sig, så man nu ikke kun betragter det som det enkelte barns problem – men det anskues i et større perspektiv.

I stedet for at tale om:

- "Skolevægring" taler man nu i højere grad om "ufrivilligt skolefravær"
- Det enkelte barn/den unge taler man om den fælles kontekst og de generelle udfordringer, der er i skolen.

"Godt du kom" har også ændret fokus i løbet af projektperioden. I begyndelsen var vores primære mål at gøre de deltagende børn og unge mere robuste ved at bruge biblioteket som en slags øvelsesarena. I løbet af de tre afprøvninger har vi ændret fokus fra fraværsprocenter til trivsel og nye fællesskaber. Projektet er kommet til at handle mere om livsduelighed fremfor skole på fuld tid.

De involverede samarbejdspartnere

Der skal lyde en stor tak til følgende samarbejdspartnere:

[Teaterskolen Kastali'a](#), som har stor erfaring med at rumme elever med skolevægring ved hjælp af en dramapædagogisk tilgang, som omtales i den kvalitative undersøgelse [SANS](#).

[ReMida](#), som laver kunst og kreative produkter med børn og unge ved hjælp af genbrugs-materialer og overskudsprodukter og ofte har besøg af forældre med skolevægrende børn.

[Randers Kunstmuseums Billedskole](#), som er et kunslaboratorium for børn og unge, hvor kreativ skabelse, socialt samvær og innovative eksperimenter er i fokus.

[Pædagogisk Psykologisk Rådgivning \(PPR\)](#), som er tilknyttet alle skoler og inddrages, når et barn har bekymrende skolefravær. Maiken Hougaard fra PPR er projektkoordinator for det metakognitive terapiforløb Back2School.

[Ungdommens Uddannelsesvejledning Randers \(UU Randers\)](#), som vejleder unge fra 7. klasse og frem i valg af ungdomsuddannelse og karriere. I forbindelse med dette projekt bidrager UU Randers med faglig sparring og med "rekruttering".

[Nørrevangsskolen, Østervangsskolen og RUN](#) fra Randers Ungdomsskole.

[Værkstedet i Viborg](#): Værkstedet, som er et tilbud, der har åbent to gange om ugen, i to timer hver gang. De unge er frie til at komme når og hvor længe de har lyst og overskud til.

"Godt du kom" har været et udviklingsprojekt, der er blevet støttet af Slots- og Kulturstyrelsens Udviklingspulje.

KONTAKT

Randers Bibliotek

Stemannsgade 2

8900 Randers

Tlf.: 87 10 68 00

Mail: hovedbiblioteket@randersbib.dk

www.randersbib.dk